

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Filipa Dienstbiera, soudce JUDr. Tomáše Langáška a soudkyně Mgr. Veroniky Juričkové v právní věci žalobců: **a) K. A. A., b) nezl. S. A., c) nezl. P. A. d) nezl. M. A., e) J. A.**, zastoupených JUDr. Athanassiosem Pantazopoulosem, advokátem, sídlem Slavíkova 19, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, týkající se žalob proti rozhodnutím žalovaného ze dne 3. 4. 2019, č. j. OAM-725/ZA-ZA11-HA12-2017 a č. j. OAM-726/ZA-ZA11-HA12-2017, o kasační stížnosti žalobců a) až e) proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 24. 2. 2020, č. j. 30 Az 8/2019 – 135,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Rozhodnutími ze dne 3. 4. 2019 neudělil žalovaný žalobcům mezinárodní ochranu dle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

[2] Proti rozhodnutím žalovaného brojili žalobci u Krajského soudu v Hradci Králové, který žalobu zamítl. Žalobci jako zásadní důvod své žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedli obavu z návratu do země původu (Pákistán) a z možného pronásledování pramenícího z jejich křesťanského vyznání a výkonu kazatelské činnosti žalobce e).

[3] Soud zrekapituloval výpověď žalobce e) ze správního řízení. Žalobce e) upozorňoval na útoky místního obyvatelstva na jeho rodinné příslušníky a v jednom případě i na jeho osobu. Konstatoval, že od mládí se setkával s více či méně nahodilými útoky na křesťanské obyvatelstvo v Pákistánu. Nejzávažnější skutečnosti, z nichž žalobce vyvozoval nebezpečí hrozby a vážné újmy, se staly v letech 1997 (pobodání jeho bratra nožem) a 2004 (během jízdy na kole byli on a jeho otec sraženi do příkopu). Žalobce dále vypověděl, že policie se danou skutečností zabývala a vyhodnotila ji jako dopravní nehodu. V roce 2016 se na osobu žalobce e) měli ptát muži v Dubaji.

[4] Soud s odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu uvedl, že standardem pro zkoumání odůvodněného strachu z pronásledování je test přiměřené pravděpodobnosti. Uvedl, že potíže se soukromými osobami v domovském státě nejsou bez dalšího důvodem pro udělení azylu. Mohly by se jimi stát pouze tehdy, pokud by státní orgány země původu takové ohrožení podporovaly, tolerovaly, organizovaly, záměrně trpěly apod., nebo pokud by proti němu

nezajistily účinnou ochranu. Případná nižší efektivita takové ochrany v konkrétních podmínkách té které země však ještě nečiní z takového ohrožení „pronásledování“, a tedy ani azylový důvod. Žalobci se o jakoukoliv záštitu státních orgánů či policie nepokusili, rodina žalobce e) navíc i po jeho odjezdu do Dubaje žila v Pákistánu zcela obvyklým životem. Další příběhy křesťanů, na které odkazoval žalobce e), sice dokreslují situaci v zemi jeho původu, nemohou však bez dalšího prokázat i možné konkrétní pronásledování právě osoby žalobce e). Soud tak uzavřel, že žalobci nesplňují podmínky pro udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu.

[5] Podklady, které v řízení před krajským soudem doplnili žalobci, sice dokreslují faktický stav a život v Pákistánu, ale vzhledem k tomu, že se neváží k nim samým, soud k nim přihlížel pouze podpůrně. Jako nejvýznamnější soud hodnotil samotné výpovědi žalobců. I při odhlédnutí od postoje žalovaného, který určité části jejich výpovědí shledal účelovými, soud nevyhodnotil, že by na popsanou situaci bylo možno nazírat jako na azylově relevantní, a to i ve světle možného udělení doplňkové ochrany.

[6] K doplňkové ochraně soud dodal, že žalobci neuváděli nic konkrétního k hrozbě trestu smrti. Pokud jde o hrozbu v podobě ohrožení na životě, mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání, pouze hypotetická možnost nelidského zacházení (navíc bez odpovídajících indicií, že k ní vůbec může dojít) nemůže sama o sobě sloužit k aplikaci článku 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. K nehodě uváděné žalobcem e) soud konstatoval, že ať už byla pouze nešťastnou náhodou, nebo cíleným útokem, dalším napadením nečelil ani on, ani ostatní žalobci. Žalobci nemají v České republice žádné trvalé vazby, žalovaný ani krajský soud neshledali, že by vycestováním žalobců mohlo jakkoliv relevantním způsobem dojít k porušení mezinárodních závazků České republiky vztahujících se k rodinnému a soukromému životu.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[7] Proti rozsudku krajského soudu podali žalobci (stěžovatelé) kasační stížnost.

[8] Stěžovatelé namítají, že jak žalovaný, tak soud nedostatečně zjistili a zhodnotili skutkový stav věci. Žalovaný i soud zlehčují důvody, pro které stěžovatelé podali žádost o mezinárodní ochranu. Stěžovatel e) je křesťanský kazatel, jeho žena a děti jsou také praktikujícími věřícími. Ve většinově islámské zemi se obávají o svoje životy. Stěžovatelé citují z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2016, č. j. 7 Azs 271/2015 - 39, ke stavu dodržování lidských práv v Pákistánu.

[9] V případě nuceného návratu stěžovatelů do vlasti by došlo k porušení mezinárodních závazků České republiky. Správní orgány musí pečlivě zkoumat možnost porušení práva na soukromý a rodinný život stěžovatelů i možnost, že by byli podrobena mučení nebo nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu, nevyjímaje přímé ohrožení na životě. Vyložení pojmu „soukromý a rodinný život“, resp. přiměřenost zásahu do něj, je složitou problematikou (rozsudek č. j. 7 Azs 271/2015 - 39). Vyžaduje v každém případě aplikaci příslušných mezinárodních závazků ČR a judikatury příslušných soudů. Soud musí rozhodovat v souladu s Ženevskou úmluvou o právním postavení uprchlíků, směrnicí Rady 2005/85/ES a směrnicemi Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU a 2013/32/EU.

[10] Stěžovatelé předložili velké množství listinných důkazů včetně zpráv lidskoprávních organizací, které prokazují jejich tvrzení, avšak dotčené orgány je posoudily pouze formálně, aniž by je reálně zohlednily ve svém rozhodování. Vydaná rozhodnutí tak neodpovídají skutkovému stavu. Základním prvkem v rozhodování o žádosti o mezinárodní ochranu je výpověď žadatelů. Stěžovatelé vypovídali konzistentně a svá tvrzení podložili množstvím

pokračování

listinných důkazů. Je pak na správním orgánu, aby prokázal opak (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 12. 2005, č. j. 6 Azs 235/2004 – 57).

[11] Dotčené orgány nevzaly v potaz, že rozhodnutí vzít svou rodinu a opustit zemi, kterou znají, se rodí v dlouhodobém horizontu. Stěžovatelé popisovali incidenty, které se nestaly bezprostředně před opuštěním jejich země, ale je třeba brát v potaz, že dlouhodobý vývoj situace a celková atmosféra panující mezi většinovými muslimy a menšinovými křesťany je v určitém momentu přinutila opustit domovskou zemi a vyhledat místo, kde se budou cítit bezpečně.

[12] Stěžovatelé dále citují z rozsudku č. j. 7 Azs 271/2015-39 k možnosti vnitřního přesídlení. Soud ani přesvědčivě nevyšvětlil, z jakého důvodu nespĺňují stěžovatelé podmínky ani pro udělení doplňkové ochrany.

[13] **Žalovaný** se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s posouzením věci krajským soudem. Jeho odůvodnění považoval za dostatečné.

[14] **Stěžovatelé** v replice k vyjádření žalovaného zopakovali, že krajský soud se dostatečně nezabýval důkazy, které se nachází ve spise. Pokud by soud správně provedl test přiměřené pravděpodobnosti, na který v rozsudku odkazuje, musel by dojít k závěru, že došlo k naplnění pojmu odůvodněného strachu z pronásledování. Stěžovatelé tvrdí, že z důvodu svého křesťanského vyznání se nemohli obrátit na policii, která je muslimská. Žalovaný řádně nevážil ani možnost vnitřního přesídlení, k čemuž odkazují stěžovatelé na rozsudek ze dne 24. 1. 2008, č. j. 4 Azs 99/2007 - 93, č. 1551/2008 Sb. NSS. K replice přiložili stěžovatelé novinový článek, který o nich vyšel v Hospodářských novinách.

[15] Stěžovatelé dále zaslali soudu Usnesení Evropského parlamentu ze dne 29. 4. 2021 o zákonech o rouhání v Pákistánu, zejména o případě Š. K. a Š. I. (2021/2647(RSP)), který dle jejich názoru jasně popisuje přístup ke křesťanské komunitě v Pákistánu a podporuje jejich tvrzení.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[16] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti nejprve hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná. Jedná se však o věc mezinárodní ochrany, a proto se soud podle § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou.

[17] Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž interpretoval neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“. O přijatelnou kasační stížnost se dle tohoto rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturu odklon; 4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[18] Stěžovatelé k přijatelnosti své kasační stížnosti žádnou argumentaci neuvedli. Stěžovatelé v kasační stížnosti nevznášají žádné právní otázky, které by nebyly judikaturou řešeny, byly řešeny rozdílně či by měly být vyřešeny jinak.

[19] Nejvyšší správní soud předesílá, že i řízení o kasační stížnosti se řídí dispoziční zásadou. Stěžovatel je povinen uvést rozsah, v jakém soudní rozhodnutí napadá, a dále důvody, které ho k tomu vedou (§ 106 odst. 1 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud je tímto vymezením zásadně

vázán (§ 109 odst. 4 část před středníkem s. ř. s.). Výjimku tvoří vady, ke kterým musí soud přihlídnout z úřední povinnosti. Jedná se o vady způsobující zmatečnost předchozího soudního řízení, vady řízení, které mohly mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé, včetně nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku, či nicotnost rozhodnutí správního orgánu (§ 109 odst. 4 část za středníkem s. ř. s.) Nepřezkoumatelnost rozhodnutí zohlední soud z úřední povinnosti však jen tehdy, brání-li tato vada přezkoumání napadeného rozhodnutí v rozsahu žalobních, či v řízení před Nejvyšším správním soudem kasačních námitek (viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009 – 84, č. 2288/2011 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud není povinen, ale ani oprávněn, sám vyhledávat možné nezákonnosti napadeného rozhodnutí.

[20] Nyní posuzovaná kasační stížnost obsahuje zejména velké množství citací rozsudků Nejvyššího správního soudu či odkazů na evropskou a mezinárodní právní úpravu. Takovou argumentaci však nelze označit za řádně uplatněný kasační bod. Otázkou formulace žalobních bodů se několikrát zabýval rozšířený senát. Shrnutí jeho závěrů lze nalézt v usnesení ze dne 20. 3. 2018, č. j. 10 Azs 65/2017 - 72. Vyplývá z nich, že žalobce je povinen uvést v žalobě konkrétní skutková tvrzení a právní argumentaci, přičemž výrazem „konkrétní“ je myšleno tvrzení individualizované ve vztahu k žalobci a k projednávané věci. Skutková tvrzení nemohou být toliko typovou charakteristikou určitých „obvyklých“ nezákonností, nýbrž musí se jednat o zcela jasně individualizovaný, a tedy od jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelný popis. Obdobné závěry lze přitom vztáhnout k požadavkům na formulaci kasačních námitek. Z citace rozsudků či odkazů na mezinárodní závazky ČR bez jakéhokoliv komentáře však není zřejmé, jak konkrétně se vztahují ke stěžovatelům, a jaké otázky posoudil krajský soud či žalovaný dle jejich názoru nesprávně. To se týká zejména námitky posuzování zásahu do soukromého a rodinného života, posouzení hrozby mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení anebo trestu či možnosti vnitřního přesídlení stěžovatelů.

[21] Zcela v obecnosti zůstala též námitka stěžovatelů, že krajský soud nepřesvědčivě odůvodnil, proč stěžovatelům nenáleží ani doplňková ochrana. Krajský soud postupoval v souladu s ustálenou judikaturou Nejvyššího správního soudu, podle níž: *„k udělení doplňkové ochrany je třeba kumulativně splnit veškeré podmínky stanovené v § 14a zákona o azylu. Žadatel (1) nesmí splňovat podmínky pro udělení azylu, (2) musí se nacházet mimo zemi svého původu, (3) musí mít důvodné obavy, že mu hrozí skutečné nebezpečí (reálná hrozba) (4) vážné újmy, (5) nemůže využít nebo není ochoten využít ochrany v zemi původu a (6) nesmí se na něj vztahovat vylučující klauzule“* (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 – 62). Soud odůvodnil, proč stěžovatelé nesplňují podmínky pro udělení doplňkové ochrany. Konkrétní námitky vůči tomuto hodnocení stěžovatelé nevznesli.

[22] Konkrétní námitky stěžovatelů směřovaly zejména k nedostatečnému zohlednění jimi předkládaných dokumentů. Stěžovatelé ve správním řízení doložili USB disk s různými videi, jejichž obsah si správní orgán nechal přetlumočit tlumočnickem a pořídil o tom úřední záznam. Následně se stěžovatelů ke každému videu dotazoval, co je na něm zachyceno, zda se nějak týká konkrétně jejich osob, případně jaké skutečnosti má prokazovat. V řízení před krajským soudem stěžovatelé dodali také další podklady, mimo jiné zprávy z tisku a zprávy mezinárodních lidskoprávních organizací týkající se Pákistánu. Žalovaný i krajský soud jim předložené podklady zohlednili, vyhodnotili však, že se týkají toliko obecné situace v Pákistánu, nikoliv osob žalobců. Tyto materiály se týkaly postavení křesťanů v Pákistánu a svým obsahem se zásadně neodlišovaly od zpráv o zemi původu, které shromáždil žalovaný. Námitka nedostatečně zjištěného skutkového stavu tak není na místě. Žalovaný nepopíral, že křesťané v Pákistánu mohou být v obtížné pozici. Je však třeba zdůraznit, že žalovaný i soud hodnotí primárně konkrétní azylový příběh stěžovatelů, ačkoliv se tak děje v kontextu informací o zemi původu či dalších doložených materiálech.

pokračování

[23] Krajský soud v nynější věci u stěžovatelů neshledal naplnění podmínek pro udělení azylu, a to pro nesplnění možnosti vyhledat ochranu u vnitrostátních orgánů. Tento závěr stěžovatelé rozporovali v doplnění kasační stížnosti, v němž namítali, že z důvodu svého vyznání neměli možnost obrátit se s žádostí o pomoc na státní orgány země původu. Dle § 106 odst. 3 s. ř. s. může stěžovatel rozšířit důvody kasační stížnosti pouze v měsíční lhůtě, která mu byla stanovena usnesením k doplnění náležitostí kasační stížnosti. Stěžovateli podaná kasační stížnost byla blanketní, proto jim soud zaslal usnesení s výzvou k jejímu doplnění. To bylo stěžovatelům doručeno dne 25. 5. 2020. Dne 24. 6. 2020 zaslali stěžovatelé doplnění kasační stížnosti, další podání, v němž teprve namítají nemožnost obrátit se na státní orgány, však soudu zaslali až dne 29. 7. 2020. Tento kasační bod tak není přípustný.

[24] Dokumenty, které stěžovatelé Nejvyššímu správnímu soudu zaslali, soud neprovedl jako důkazy. Stěžovatelé takový postup zaprvé nenavrhli, u novinového článku pak není zřejmé, jaké jejich tvrzení by měl prokazovat. K usnesení Evropského parlamentu stěžovatelé uvedli, že popisuje přístup ke křesťanské komunitě v Pákistánu. Krajský soud správně provedl přezkum rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany dle skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí na základě čl. 46 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013, o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany. U Nejvyššího správního soudu se však toto pravidlo neuplatní. Kasační princip, na němž je přezkumná činnost Nejvyššího správního soudu založena, zásadně brání tomu, aby soud zohlednil nové skutečnosti při rozhodování o důvodnosti kasační stížnosti stěžovatelů (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 11. 2018, č. j. 5 Azs 118/2017 - 144). Tím spíše nové skutečnosti nezakládají přijatelnost kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s.

[25] Domnívají-li se stěžovatelé, že skutečnosti uvedené v materiálu odůvodňují jiné rozhodnutí o jejich žádosti, mohou podat novou žádost o mezinárodní ochranu dle § 11a zákona o azylu.

[26] Nejvyšší správní soud tak v rámci uplatněných kasačních důvodů neshledal pochybení krajského soudu, které mohlo mít vliv na hmotněprávní postavení stěžovatelů. Kasační stížnost nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelů.

IV. Závěr a náklady řízení

[27] Vzhledem k výše uvedenému Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[28] Výrok o náhradě nákladů řízení se při odmítnutí kasační stížnosti opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. září 2021

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu